

FOCUS AWARDS

Dyfarniad Lefel 3 Focus Awards
mewn Ymwybyddiaeth o Gyflogaeth
mewn Hamdden Egniol a Dysgu
(RQF)
601/4969/3

Silicon House, Farfield Park, Manvers, Rotherham S63 5DB

Crynodeb o'r Cymhwyster

Gwybodaeth Allweddol

Lefel	Sector	Math o Gymhwyster
3	Chwaraeon a Hamdden	Cymhwyster Galwedigaethol Arall
Cyfanswm Amser y Cymhwyster	Gwerth y Credydau	Oriau Dysgu dan Arweiniad
80	8	61
Statws	Dulliau Aesu	Isafswm Oedran
Ar gael i Ddysgwyr	Portffolio Tystiolaeth	16

Cynnwys

Crynodeb o'r Cymhwyster	2
Gwybodaeth Allweddol.....	2
Unedau	7
Gofynion o ran Staff.....	10
Geirfa ddefnyddiol o'r termau a ddefnyddir yn y fanyleb hon	11
Adborth yr Asesydd.....	13
Adroddiad y Sicrhawr Ansawdd Mewnol	13

Dyfarniad Lefel 3 Focus Awards mewn Ymwybyddiaeth o Gyflogaeth mewn Hamdden Egnïol a Dysgu (RQF)

Rhif Cyfeirnod y Cymhwyster: 601/4969/3
 Oriau Dysgu dan Arweiniad: 61
 Cyfanswm Amser y Cymhwyster: 80
 Credydau: 8

Diben y Cymhwyster:

Nod Dyfarniad Lefel 3 Focus Awards mewn Ymwybyddiaeth o Gyflogaeth mewn Hamdden Egnïol a Dysgu (RQF) yw rhoi dealltwriaeth a gwybodaeth i ddysgwyr am y sector hamdden egnïol yn ei gyfanrwydd, a hefyd eu hawliau a'u cyfrifoldebau yn eu sefydliad eu hunain. Mae Dyfarniad Lefel 3 Focus Awards mewn Ymwybyddiaeth o Gyflogaeth mewn Hamdden Egnïol a Dysgu (RQF) wedi'i anelu at y dysgwyr hynny sy'n gweithio, neu'n bwriadu gweithio, yn y sector hamdden egnïol a'r rhai sy'n dymuno datblygu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o hawliau a chyfrifoldebau cyflogaeth yn y sector ymhellach. Mae'r cymhwyster hefyd wedi'i anelu at y dysgwyr hynny sy'n ymgymryd ag uwch brentisiaeth ar gyfer unrhyw un o'r llwybrau hamdden egnïol a dysgu.

Ystod Oedran

Ceir mynediad yn ôl disgrisiwn y ganolfan. Fodd bynnag, dylai dysgwyr fod yn 16 oed i ymgymryd â'r cymhwyster hwn.

Cwmpas Daearyddol

Mae'r cymhwyster hwn ar gael yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon.

Gofynion Mynediad i Ddysgwyr

Nid yw Focus Awards yn gosod unrhyw ofynion mynediad eraill, ond gall y ganolfan bennu neu ofyn am feini prawf ychwanegol.

Addasiadau Rhesymol ac Ystyriaethau Arbennig

Cyfeiriwch at 'Polisi Addasiadau Rhesymol ac Ystyriaethau Arbennig' Focus Awards. Gellir lawrlwytho copi o wefan Focus Awards yn yr url canlynol:

<https://www.focusawards.org.uk/wp-content/uploads/2016/08/Reasonable-Adjustments.pdf>

Dulliau Asesu

Asesir y cymhwyster hwn yn fewnol. Rhaid i bob dysgwr greu portffolio tystiolaeth sy'n dangos ei fod wedi cyflawni'r holl ddeilliannau dysgu a'r meini prawf asesu sy'n gysylltiedig â phob uned.

Gallai'r prif ddarnau o dystiolaeth ar gyfer y portffolio gynnwys rhai neu bob un o'r canlynol:

- Arsylwadau'r asesydd
- Tystiolaeth tystion
- Cynnyrch dysgwr
- Taflenni gwaith
- Aseiniadau/prosiectau/adroddiadau
- Cofnod o gwestiynau llafar ac ysgrifenedig
- Adroddiadau dysgwyr a chymheiriaid
- Cydnabyddiaeth o ddysgu blaenorol (RPL)

Llwybrau Cynnydd

Gall dysgwyr sydd am symud ymlaen o'r cymhwyster hwn ddatblygu eu sgiliau ymhellach drwy'r canlynol:

- Tystysgrif Lefel 3 Focus Awards mewn Cynllunio a Darparu Hyfforddiant Personol (RQF)
- Diploma NVQ Lefel 3 Focus Awards mewn Rheoli Hamdden (RQF)
- Tystysgrif Lefel 3 Focus Awards mewn Rheoli Hamdden (RQF)

Deunydd Ategol a Gwefannau Defnyddiol

- <https://focusawards.org.uk/supportingmaterials>
- <https://ofqual.gov.uk>

Strwythur y Cymhwyster

Er mwyn cwblhau Dyfarniad Lefel 3 Focus Awards mewn Ymwybyddiaeth o Gyflogaeth mewn Hamdden Egnïol a Dysgu (RQF), rhaid i ddysgwyr gwblhau 3 uned orfodol, gan gyflawni cyfanswm o 8 credyd.

Unedau Gorfodol

Teitl yr Uned	Cyfeirnod yr Uned	Lefel	Credydau	Oriau Dysgu dan Arweiniad
Deall Hawliau a Chyfrifoldebau Cyflogaeth	J/600/0840	2	2	15
Deall y Sector Hamdden Egnïol a Dysgu	F/600/1758	3	3	23
Deall y Sefydliad sy'n Cyflogi	R/600/1764	3	3	23

Unedau

Teitl yr Uned:	Deall Hawliau a Chyfrifoldebau Cyflogaeth
Rhif yr Uned:	J/600/0840
Lefel:	2
Oriau Dysgu dan Arweiniad:	15
Credydau:	2

Manylion yr uned: Nod yr uned hon yw datblygu gwybodaeth a dealltwriaeth o hawliau a chyfrifoldebau cyflogwr y dysgwyr, dogfennau perthnasol a gweithdrefnau allweddol yn y gwaith.

Deiliant Dysgu Bydd y dysgwr yn:		Maen Prawf Asesu Gall y dysgwr:	
1	Gwybod ei hawliau a'i gyfrifoldebau cyflogaeth o dan y gyfraith	1.1	Disgrifio ei hawliau a'i gyfrifoldebau o ran: <ul style="list-style-type: none"> • Contractau cyflogaeth • Deddfwriaeth gwrth-wahaniaethu • Oriau gwaith a'r hawl i gael gwyliau • Absenoldeb oherwydd salwch a thâl salwch • Diogelu data • Iechyd a diogelwch
		1.2	Amlinellu hawliau a chyfrifoldebau'r cyflogwr
		1.3	Disgrifio'r gofynion iechyd a diogelwch cyfreithiol sy'n berthnasol i'w sefydliad
		1.4	Amlinellu goblygiadau gofynion cyfreithiol o ran iechyd a diogelwch ar gyfer ei rôl ei hun
		2	Deall dogfennau sy'n berthnasol i'w gyflogaeth
2	Deall dogfennau sy'n berthnasol i'w gyflogaeth	2.1	Egluro prif delerau ac amodau contract cyflogaeth
		2.2	Amlinellu cynnwys a diben swydd-ddisgrifiad
		2.3	Disgrifio'r mathau o wybodaeth a gedwir ar gofnodion personél
		2.4	Disgrifio sut i ddiweddarau gwybodaeth a gedwir ar gofnodion personél
		2.5	Dehongli'r wybodaeth a ddangosir ar slip cyflog neu ddatganiad enillion arall
3	Gwybod gweithdrefnau cyflogaeth allweddol yn y gwaith	3.1	Disgrifio'r gweithdrefnau i'w dilyn os oes angen i rywun gymryd amser i ffwrdd
		3.2	Disgrifio'r gweithdrefnau i'w dilyn os oes cwyn
		3.3	Disgrifio'r gweithdrefnau i'w dilyn os oes tystiolaeth o wahaniaethu neu fwlio
		3.4	Nodi ffynonellau gwybodaeth a chyngor ar faterion cyflogaeth: <ul style="list-style-type: none"> • Yn ei sefydliad • Y tu allan i'w sefydliad

Teitl yr Uned:	Deall y Sector Hamdden Egniol a Dysgu
Rhif yr Uned:	F/600/1758
Lefel:	3
Oriau Dysgu dan Arweiniad:	3
Credydau:	23

Manylion yr uned: Nod yr uned hon yw rhoi gwybodaeth a dealltwriaeth i'r dysgwr o nodweddion allweddol y sector Hamdden Egniol a Dysgu a chyfleoedd cyflogaeth a gyrfa yn yr is-sector Hamdden Egniol a Dysgu y mae'n gweithio ynddo.

Deilliant Dysgu Bydd y dysgwr yn:		Maen Prawf Asesu Gall y dysgwr:	
1	Deall nodweddion allweddol y sector Hamdden Egniol a Dysgu	1.1	Disgrifio cwmpas a maint y sector Hamdden Egniol a Dysgu
		1.2	Esbonio'r cyfraniad y mae Hamdden Egniol a Dysgu yn ei wneud i'r economi a chymdeithas
		1.3	Esbonio rôl y Cyngor Sgiliau Sector sy'n gyfrifol am Hamdden Egniol a Dysgu
		1.4	Diffinio'r prif is-sectorau yn y sector Hamdden Egniol a Dysgu
2	Deall nodweddion allweddol yr is-sector Hamdden Egniol a Dysgu y mae'n gweithio ynddo	2.1	Disgrifio cyfansoddiad ei is-sector o ran sefydliadau cyhoeddus, preifat a gwirfoddol
		2.2	Dadansoddi maint ei is-sector o ran cyflogaeth a chyfranogiad
		2.3	Dehongli gwerth economaidd a chymdeithasol ei is-sector
		2.4	Esbonio ffactorau sy'n achosi newid yn ei is-sector
		2.5	Esbonio'r egwyddorion hanfodol, y gwerthoedd neu'r codau ymarfer yn ei is-sector
		2.6	Disgrifio rolau sefydliadau allweddol yn ei sector, gan gynnwys unrhyw gyrff cynrychioliadol a rheoleiddiol, undebau llafur a chymdeithasau llafur
		2.7	Esbonio'r cysylltiadau sydd gan ei is-sector â diwydiannau eraill
3	Deall cyfleoedd cyflogaeth a gyrfa yn yr is-sector Hamdden Egniol a Dysgu y mae'n gweithio ynddo	3.1	Nodi ffynonellau gwybodaeth am gynnydd gyrfa, hyfforddiant ac addysg
		3.2	Disgrifio'r prif rolau swyddi yn ei is-sector
		3.3	Disgrifio llwybrau gyrfa posibl yn ei is-sector
		3.4	Nodi'r hyn sydd ei angen i wneud cynnydd yn ei is-sector o ran cymwysterau, sgiliau a gwybodaeth, profiad a rhinweddau personol
		3.5	Esbonio sut y gallai sgiliau a gwybodaeth a enillir yn ei is-sector ymwneud â chyfleoedd gwaith mewn mannau eraill

Teitl yr Uned:	Deall y Sefydliad sy'n Cyflogi		
Rhif yr Uned:	R/600/1764		
Lefel:	3		
Oriau Dysgu dan Arweiniad:	3		
Credydau:	23		
Manylion yr uned: Nod yr uned hon yw rhoi gwybodaeth a dealltwriaeth i'r dysgwr o strwythur, nodau ac amcanion allweddol ei sefydliad yn ogystal â'r cyfleoedd i gael mynediad i'w sefydliad, a datblygiad proffesiynol a dilyniant yn y sefydliad.			
Deilliant Dysgu		Maen Prawf Asesu	
Bydd y dysgwr yn:		Gall y dysgwr:	
1	Deall strwythur ei sefydliad	1.1	Disgrifio'r prif swyddogaethau yn ei sefydliad
		1.2	Disgrifio sut mae'r prif swyddogaethau yn ei sefydliad yn cael eu staffio a'u trefnu
		1.3	Disgrifio'r sianeli cyfathrebu yn ei sefydliad
		1.4	Disgrifio'r llinellau rheoli ac atebolrwydd yn ei sefydliad
2	Deall nodau ac amcanion allweddol ei sefydliad	2.1	Esbonio pa mor bwysig ydyw bod gan sefydliad gynllun busnes
		2.2	Disgrifio nodau ac amcanion allweddol ei sefydliad (er enghraifft, cenhadaeth, nodau a gwerthoedd craidd)
		2.3	Disgrifio sut mae ei sefydliad yn mesur cyflawni nodau ac amcanion allweddol
		2.4	Nodi dangosyddion perfformiad allweddol ei sefydliad
3	Deall ei gyfraniad ei hun at nodau ac amcanion allweddol ei sefydliad	3.1	Gwerthuso pa mor bwysig ydyw bod sefydliad yn rheoli perfformiad ei staff
		3.2	Disgrifio amcanion ei swydd
		3.3	Esbonio sut mae amcanion ei swydd yn cyfrannu at nodau ac amcanion allweddol y sefydliad
		3.4	Esbonio sut mae ei berfformiad ei hun yn cael ei werthuso a'i ddatblygu
		3.5	Dadansoddi'r cyfraniad y gall ei wneud i'r broses o werthuso a datblygu ei berfformiad
4	Deall y cyfleoedd i gael mynediad i'w sefydliad, a'r cyfleoedd datblygiad proffesiynol a dilyniant yn y sefydliad	4.1	Esbonio pwysigrwydd datblygiad proffesiynol parhaus
		4.2	Gwerthuso prosesau recriwtio'r sefydliad
		4.3	Gwerthuso prosesau cynefino'r sefydliad
		4.4	Gwerthuso prosesau hyfforddi a datblygu'r sefydliad
		4.5	Gwerthuso'r cyfleoedd a'r gofynion ar gyfer dilyniant gyrfa i staff yn ei sefydliad

Gofynion o ran Staff

Gofynion ar gyfer Tiwtoriaid/Hyfforddwyr

Bydd gofyn i diwtoriaid sy'n darparu'r cymhwyster feddu ar gymhwyster addysgu, neu fod yn gweithio tuag at gymhwyster o'r fath. Gall hyn gynnwys cymwysterau megis Lefelau 3, 4 neu 5 mewn Addysg a Hyfforddiant, neu Dystysgrif mewn Addysg. Fodd bynnag, bydd Focus Awards yn ystyried cymwysterau addysgu eraill o'u cyflwyno. Rhaid i diwtoriaid allu dangos eu bod yn gymwys yn alwedigaethol ym maes y sector hefyd.

Gofynion ar gyfer Aseswyr

Bydd gofyn i aseswyr feddu ar gymhwyster asesu perthnasol, neu fod yn gweithio tuag at gymhwyster o'r fath. Mae hyn yn cynnwys cymwysterau megis:

- Dyfarniad Lefel 3 mewn Asesu Cymhwysedd yn yr Amgylchedd Gwaith
- Dyfarniad Lefel 3 mewn Asesu Cyflawniad sy'n Gysylltiedig â Galwedigaeth
- Tystysgrif Lefel 3 mewn Asesu Cyflawniad Galwedigaethol

Fodd bynnag, bydd Focus Awards yn ystyried cymwysterau asesu perthnasol eraill o'u cyflwyno.

Bydd yn ofynnol i aseswyr sydd ond yn meddu ar Ddyfarniad Lefel 3 mewn Deall Egwyddorion a Phrosesau Asesu gwblhau rhaglen astudio ychwanegol er mwyn cyflawni'r unedau cymhwysedd perthnasol sy'n ofynnol ar gyfer un o'r cymwysterau a restrir uchod.

Bydd yn ofynnol i benderfyniadau aseswyr dan hyfforddiant nad oes ganddynt gymhwyster asesu gael eu cydlofnodi gan asesydd sydd â chymwysterau addas.

Rhaid i aseswyr allu dangos eu bod yn gymwys yn alwedigaethol ym maes y sector hefyd.

Gofynion ar gyfer Sicrhawyr Ansawdd Mewnol (IQA)

Dylai Sicrhawyr Ansawdd Mewnol feddu ar gymhwyster Sicrhawyr Ansawdd Mewnol neu fod yn gweithio tuag at y cymhwyster hwnnw. Gall hyn gynnwys cymwysterau megis V1 (D34 gynt), neu Ddyfarniad Lefel 4 mewn Sicrhau Ansawdd Mewnol Prosesau ac Arferion Asesu. Fodd bynnag, bydd Focus Awards yn ystyried cymwysterau perthnasol eraill Sicrhawyr Ansawdd Mewnol o'u cyflwyno. Bydd yn ofynnol i benderfyniadau Sicrhawyr Ansawdd Mewnol dan hyfforddiant nad oes ganddynt gymhwyster Sicrhawyr Ansawdd Mewnol gael eu cydlofnodi gan Sicrhawyr sydd â chymwysterau addas. Rhaid i Sicrhawyr Ansawdd Mewnol allu dangos cymhwysedd galwedigaethol.

Geirfa ddefnyddiol o'r termau a ddefnyddir yn y fanyleb hon

Mae'r tabl hwn yn esbonio sut mae'r termau a ddefnyddir yng nghynnwys Manyleb Cymwysterau Focus Awards yn cael eu cymhwyso. Nid yw pob term yn cael ei ddefnyddio yn y cymhwyster penodol hwn o reidrwydd.

Adolygu a diwygio	Edrych yn ôl dros y pwnc a gwneud cywiriadau neu newidiadau er mwyn gwella eglurder neu ddangos dealltwriaeth yn well.
Allosod	Defnyddio gwybodaeth a data sydd eisoes yn bodoli i ragfynegi deilliannau neu ganlyniadau posibl a allai fod y tu hwnt i'r 'norm' disgwylidig.
Amcangyfrif	Defnyddio gwybodaeth, profiad a gwybodaeth berthnasol arall sydd eisoes yn bodoli i nodi barn fras neu 'amcan gorau'.
Arddangos	Disgrifio neu esbonio gwybodaeth neu ddealltwriaeth drwy ddarparu enghreifftiau neu ddarluniau.
Barnu	Llunio barn neu wneud penderfyniad.
Coladu	Casglu a threfnu gwybodaeth mewn trefn resymegol (e.e., yn nhrefn yr wyddor, yn rhifiadol, yn gronolegol ac ati).
Crynhoi	Cyfleu'r prif syniadau neu ffeithiau yn gryno.
Cyfiawnhau	Rhoi esboniad boddhaol dros weithredoedd neu benderfyniadau.
Cyflawni	Ymgymryd â thasg neu broses i fodloni gofynion y cwestiwn.
Cymharu	Archwilio'r pynciau yn fanwl i nodi gwahaniaethau a thebygrwydd.
Cymharu'n feirniadol	Yn debyg i 'cymharu' uchod, ond gan ystyried unrhyw agweddau cadarnhaol a/neu gyfyngiadau sy'n deillio o'r gwahaniaethau a'r tebygrwydd a nodir.
Cymhwyso	Esbonio sut y gellir defnyddio'r wybodaeth bresennol mewn sefyllfaoedd newydd neu wahanol.
Cynllunio	Llunio a chofnodi (rhestru) dilyniant gwybodaeth rhesymegol a threfnus, yr adnoddau a'r camau/digwyddiadau sydd eu hangen i alluogi cysyniad neu syniad i gael ei grisialu a'i gyfathrebu.
Dadansoddi	Torri'r pwnc yn rhannau unigol. Archwilio pob un, dangos sut maen nhw'n cyd-fynd, p'un a ydynt yn cefnogi ei gilydd a pham maen nhw'n bwysig. Gall cyfeirio at ymchwil neu theori gyfredol gryfhau eich dadansoddiad.
Dangos	Darparu tystiolaeth i ddangos gwybodaeth a dealltwriaeth gywir.
Darparu	Nodi a chyflwyno gwybodaeth manwl a chywir sy'n gysylltiedig â'r pwnc.
Datblygu...	Ehangu cynllun neu syniad drwy ychwanegu rhagor o fanylion a/neu ddyfnder gwybodaeth.

Datgan	Rhoi'r prif bwyntiau'n glir mewn brawddegau neu baragraffau.
Dehongli	Egluro ystyr rhywbeth.
Dewis	Gwneud dewis gwybodus at ddiben penodol neu ddeiliant/canlyniad gofynnol.
Disgrifio	Ysgrifennu am y pwnc, gan gyflwyno gwybodaeth fanwl yn rhesymegol.
Dod i gasgliadau...	Dod i benderfyniad yn seiliedig ar reswm neu resymeg.
Dosbarthu	Trefnu yn unol â meini prawf penodol.
Egluro	Esbonio'r wybodaeth a gyflwynir yn glir ac yn gryno.
Esbonio	Cyflwyno gwybodaeth fanwl am y pwnc gyda rhesymau sy'n dangos sut neu pam y mae'n cael ei chynnwys. Dylech gynnwys enghreifftiau i gefnogi'r rhesymau hyn pan fo hynny'n bosibl.
Gwahaniaethu (esbonio)	Esbonio'r gwahaniaeth rhwng dwy/dau neu fwy o eitemau, adnoddau, darnau o wybodaeth.
Gwahaniaethu (nodi)	Nodi'r gwahaniaethau rhwng dwy/dau neu fwy o ddadleuon, sefyllfaoedd neu bynciau.
Gweithredu	Esbonio sut i roi syniad neu gynllun ar waith.
Gwerthuso	Archwilio cryfderau a gwendidau, ystyried dadleuon o blaid ac yn erbyn, a/neu debygrwydd a gwahaniaethau. Asesu unrhyw dystiolaeth a gyflwynir o wahanol bersbectifau a dod i gasgliad dilys neu ddyfarniad rhesymegol. Gall cyfeirio at ymchwil neu theori gyfredol gefnogi'r gwerthusiad.
Gwneud diagnosis	Coladu ac ystyried dystiolaeth briodol i nodi achos neu darddiad sefyllfa neu broblem.
Myfyrio	Ystyried gweithredoedd, profiadau neu ddysgu a sut y gallai'r rhain effeithio ar ymarfer a/neu ddatblygiad proffesiynol.
Nodi	Adnabod ac enwi'r prif bwyntiau'n gywir. Efallai y bydd angen disgrifiad neu esboniad ychwanegol i gynorthwyo eglurder ac i briodoli hygrededd.
Trafod	Creu cyfrif manwl o ystod o safbwyntiau, barnau neu bersbectifau.
Ystyried	Meddwl yn feirniadol am sefyllfa, problem, gweithred neu benderfyniad a gyflwynir, a'i esbonio. Hefyd, gweler 'esbonio' uchod.

Adborth yr Asesydd

Enw'r Myfyriwr:	
Rhif Myfyriwr:	
Cwrs:	
Uned(au):	
Meini Prawf:	
Dyddiad:	
Sylwadau:	
Penderfyniad:	
Camau Pellach:	
Asesydd:	
Swydd:	

Adroddiad y Sicrhawr Ansawdd Mewnol

Adroddiad y Sicrhawr Ansawdd Mewnol			
Cymhwyster:			
Asesydd:		Sicrhawr Ansawdd Mewnol:	
Enw'r Ymgeisydd	Uned(au) a Samplwyd	Dulliau Asesu	Sylwadau
		Llofnod y Sicrhawr Ansawdd Mewnol	
		Llofnod yr Asesydd	